



Національний університет

водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра фінансів і економіки природокористування

104 - 146

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної підготовки та проведення практичних занять
з навчальної дисципліни „Податкова система”
для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
методичною комісією за
напрямом підготовки
«Фінанси і кредит»
Протокол № 7
від 23.03.2012 р.

Рівне – 2012



Методичні вказівки для самостійної підготовки та проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Податкова система» для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / В. І. Борейко, О. О. Ляхович, Рівне: НУВГП, – 2012. – 45 с.

Упорядники:

В. І. Борейко, д.е.н., професор кафедри фінансів і економіки природокористування.

О. О. Ляхович, асистент кафедри фінансів і економіки природокористування.



Відповідальний за випуск: В. І. Павлов, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економіки природокористування.



1. Загальні вказівки.....	4
1.1. Загальні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни.....	4
1.2. Структура програми навчальної дисципліни «Податкова система».....	6
1.3. Структура залікового кредиту.....	6
1.4. Розподіл балів, що присвоюються студентам.....	8
1.5. Навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни... ..	8
2. Методичні рекомендації до самостійної підготовки та проведення окремих практичних занять.....	9
2.1. Змістовий модуль 1. Податкова система та основні податки... ..	9
Тема 1. Податки, податкова система та податкова політика держави.....	9
Тема 2. Податок на додану вартість.....	10
Тема 3. Акцизний податок та мито.....	13
Тема 4. Податок на прибуток підприємств.....	16
Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб.....	19
2.2. Змістовий модуль 2. Інші податки та державне управління оподаткуванням.....	22
Тема 6. Спеціальні податкові режими.....	22
Тема 7. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.....	24
Тема 8. Збори за спеціальне використання природних ресурсів та екологічний податок.....	27
Тема 9. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу, місцеві податки і збори та плата за державні послуги.....	32
Тема 10. Державна податкова служба і податковий менеджмент... ..	35
Тема 11. Ухилення від сплати податків.....	37
Тема 12. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.....	39



1. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ

1.1. Загальні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Податкова система» призначені для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання студентам знань про сутність та види податків; податкову систему і політику держави; податок на додану вартість; акцизний податок та мито; податок на прибуток підприємств; фіксований сільськогосподарський податок; податок на доходи фізичних осіб; спрощену систему оподаткування суб'єктів малого підприємництва; плату за ресурси та послуги, екологічний податок, Державну податкову службу України; причини і види ухилення від сплати податків та роль податкової політики у системі державного регулювання економіки.

Після вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- класифікацію податків;
- джерела сплати податків;
- суб'єктів та об'єктів оподаткування;
- податкову політику та податкову систему держави;
- права та відповідальність платників податків;
- як визначаються дати виникнення податкових зобов'язань та звітні періоди;

- порядок розрахунку ПДВ, акцизного податку, мита, податку на прибуток підприємств, єдиного податків, податку на доходи фізичних осіб, збору за першу реєстрацію транспортного засобу, плати за ресурси та послуги, екологічного податку;

- податкові соціальні пільги;
- місцеві податки і збори;
- повноваження працівників податкової служби;
- причини та форми ухилення від сплати податків.

Студенти повинні **вміти**:

- визначати базу оподаткування всіма видами податків;
- розраховувати суму податкових зобов'язань за всіма видами податків;
- заповнювати податкові декларації;
- розраховувати розміри штрафних санкцій за всіма видами податків.

1.2. Структура програми навчальної дисципліни «Податкова система»

Денна форма навчання

Курс: підготовка бакалаврів	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфік. рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 6 Модуль – 1 Змістових модулів – 2 Заг. к-сть годин – 216 Тижневих годин: Аудит. – 4. СРС - 7	Напрямок підготовки: 6.030508 „Фінанси і кредит” Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Нормативна Рік підготовки: 4-й Семестр 7. Лекції - 32 год. Практичні – 32 год. Курсова робота – 24 год. Самост. робота - 128 год. Вид контролю: екзамен

Примітка: співвідношення кількості аудиторних занять та індивідуальної і самостійної роботи становить 29,6 % до 70,4 %.

Заочна форма навчання

Курс: підготовка бакалаврів	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфік. рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 6 Модуль – 1 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 216	Напрямок підготовки: 6.030508 „Фінанси і кредит” Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Нормативна Рік підготовки: 5-й Семестр 9. Лекції - 12 год. Практичні – 12 год. Курсова робота – 24 год. Самост. робота - 168 год. Вид контролю: екзамен

Примітка: співвідношення кількості аудиторних занять та індивідуальної і самостійної роботи становить 11,1 % до 88,9 %.

Заочна форма навчання (інтегровані)

Курс: підготовка бакалаврів	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфік. рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2 Модуль – 1 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 72	Напрямок підготовки: 6.030508 „Фінанси і кредит” Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Нормативна Рік підготовки: 5-й Семестр 9. Лекції - 2 год. Практичні – 6 год. Курсова робота – 24 год. Самост. робота - 40 год. Вид контролю: екзамен

Примітка: співвідношення кількості аудиторних занять та індивідуальної і самостійності роботи становить 11,1 % до 88,9 %.



1.3. Структура залікового кредиту

Для студентів денної форми навчання

Змістові модулі	Кількість годин відведених на:				
	Всього	Лекції	Практ. заняття	Курсову роботу	Самост.* роботу
Змістовий модуль 1. Податкова система та основні податки					
1. Податки, податкова система та податкова політика держави	24	4	4	2	14
2. Податок на додану вартість	32	6	6	2	20
3. Акцизний податок та мито	16	2	2	2	10
4. Податок на прибуток підприємств	18	2	2	2	10
5. Податок на доходи фізичних осіб	18	2	2	2	12
Змістовий модуль 2. Інші податки і державне управління оподаткуванням					
6. Спеціальні податкові	14	2	2	2	8
7. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	14	2	2	2	8
8. Збори за спеціальне використання природних ресурсів та екологічний податок	24	4	4	2	14
9. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу, місцеві податки і збори та плата за державні послуги	14	2	2	2	8
10. Державна податкова служба України та податковий менеджмент	14	2	2	2	8
11. Ухилення від сплати податків	14	2	2	2	8
12. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	14	2	2	2	8
Всього годин	216	32	32	24	128

* Підготовка до аудиторних занять - 32 год., до контрольних заходів – 36 год., ознайомлення з роботою ДПА та податковою звітністю підприємств – 60 год.



Для студентів заочної форми навчання

Змістові модулі	Кількість годин відведених на:				
	Всього	Лекції	Практ. заняття	Курсову роботу	Самост. роботу
Змістовий модуль 1. Податкова система та основні податки					
1. Податки, податкова система та податкова політика держави	24	2	-	2	20
2. Податок на додану вартість	32	2	2	2	26
3. Акцизний податок та мито	16	-	1	2	14
4. Податок на прибуток підприємств	18	2	2	2	12
5. Податок на доходи фізичних осіб	18	2	2	2	12
Змістовий модуль 2. Інші податки і державне управління оподаткуванням					
6. Спеціальні податкові режими	14	1	1	2	10
7. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	14	1	1	2	10
8. Збори за спеціальне використання природних ресурсів та екологічний податок	24	1	1	2	20
9. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу, місцеві податки і збори та плата за державні послуги	14	1	1	2	10
10. Державна податкова служба України та податковий менеджмент	14	-	-	2	12
11. Ухилення від сплати податків	14	-	1	2	11
12. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	14	-	-	2	12
Всього годин	216	12	12	24	168



Для студентів заочної форми навчання (інтегровані)

Змістові модулі	Кількість годин відведених на:				
	Всього	Лекції	Практ. заняття	Курсову роботу	Самост. роботу
Змістовий модуль 1. Податкова система та основні податки					
1. Податки, податкова система та податкова політика	7	2	-	2	3
2. Податок на додану вартість	8	-	2	2	4
3. Акцизний податок та мито	7	-	-	2	3
4. Податок на прибуток підприємств	8	-	2	2	4
5. Податок з доходів фізичних осіб	8	-	2	2	4
Змістовий модуль 2. Інші податки і державне управління оподаткуванням					
6. Спеціальні податкові режими	5	-	-	2	3
7. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	5	-	-	2	3
8. Збори за спеціальне використання природних ресурсів та екологічний податок	6	-	-	2	4
9. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу, місцеві податки і збори та плата за державні послуги	5	-	-	2	3
10. Державна податкова служба України та податковий менеджмент	5	-	-	2	3
11. Ухилення від сплати податків	5	-	-	2	3
12. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	5	-	-	2	3
Всього годин	72	2	6	24	40



1.4. Розподіл балів, що отримують студенти

Денна форма навчання

Модуль 1														
Поточне тестування і СРС											Підсумк. контроль	Всього		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								40	100
30					30									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
5	10	5	5	5	4	4	6	4	4	4	4			

Заочна форма навчання

Модуль 1														
Поточне тестування і СРС											Підсумк. контроль	Всього		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								75	100
15					10									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
2	4	1	4	4	2	3	2	2	1	1	4			

Заочна форма навчання (інтегровані)

Модуль 1														
Поточне тестування і СРС											Підсумк. контроль	Всього		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								80	100
10					10									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
2	3	1	2	2	1	2	2	1	1	2	1			

Шкала оцінювання в ECTS

90-100 балів - відмінно (A);

82 - 89 балів – добре (B)

74-81 балів - добре (C);

64-73 балів - задовільно (D);

60-63 балів - задовільно (E);

35-59 балів - незадовільно з можливістю повторного складання (FX);

0-34 балів - незадовільно з обов'язковим повторним вивченням (F).



1.5. Навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни включає: опорний конспект лекцій на паперовому носії, опорний конспект лекцій на електронному носії, друкований роздатковий матеріал, кейси (аналіз комерційних та ринкових ситуацій).

Під час підготовки до практичних занять студентам рекомендується користуватися такими літературними джерелами:

Базова література

1. Довгалюк В. І., Ярмоленко Ю. Ю. Податкова система: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 360 с.
2. Ярема Б. П., Моринець В. П. Податкова система. Збірник задач та тести: Навчальний посібник. – 3-тє видання, перероблене і доповнене. – Львів: „Магнолія плюс”, 2006. – 272 с.

Допоміжна література

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із наступними змінами).
4. Закон України „Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України” (із змінами, внесеними Законом України від 2.12.2010 року N 2756-17).
5. Закон України „Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства” (із змінами, внесеними Законом України від 4.11.2011 року N 4014-VI).
6. Закон України „Про державну податкову службу в Україні” (із змінами, внесеними Законом України від 25.12.2008 року N 799-VI).
7. Закон України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” (із змінами, внесеними Законом України від 8.07.2011 року N 3668-VI).
8. Декрет Кабінету Міністрів України „Про державне мито” (із змінами, внесеними Декретом КМУ від 8.07.2011 року N 3674-VI).



2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

2.1. Змістовий модуль 1. Податкова система та основні податки

Тема 1. ПОДАТКИ, ПОДАТКОВА СИСТЕМА ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

1. Сутність та функції податків.
2. Класифікація податків та їх елементи.
3. Податкова політика держави.
4. Основи побудови оптимальної податкової системи.
5. Характеристика української системи оподаткування.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Виникнення податків.
2. Визначення категорії «податки».
3. Обов'язкові види платежів.
4. Функції, які виконують податки.
5. Класифікація податків.
6. Елементи податків.
7. Методи визначення податкових ставок.
8. Податкові пільги.
9. Податкова політика держави.
10. Податкова система.
11. Загальнодержавні та місцеві податки.

Методичні вказівки:

У процесі підготовки до практичних занять **студентам** необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Передумови та причини виникнення податків.
2. Відмінність оподаткування в різних країнах на перших етапах виникнення податків та в процесі їх удосконалення.
3. Функції, які виконують податки та їх вплив на забезпечення соціально-економічного розвитку країни та функціонування суб'єктів господарювання. (**Викладач** пропонує студентами обґрунтувати оптимальне, на їх думку, податкове навантаження).
4. Класифікацію податків за різними підходами.



5. Елементи податків та особливості їх визначення.

6. Податкова політика та податкова система країни. **(Викладач** пропонує студентам надати пропозиції для удосконалення вітчизняної податкової системи).

7. Загальнодержавні та місцеві податки. **Особливу увагу** необхідно звернути на питому вагу кожного податку в доходах Державного та місцевих бюджетів країни.

Тема 2. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (ПДВ)

Лекція 1

1. Суть та призначення ПДВ.
2. Платники ПДВ та порядок їх реєстрації.
3. Об'єкт оподаткування і податкова база.
4. Пільги при справлянні ПДВ.

Лекція 2

5. Первинний облік податку та податкова документація з ПДВ.
6. Особливості нарахування ПДВ за окремими операціями.
7. Відповідальність платників ПДВ.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Непрямі податки. Специфічні та універсальні акцизи.
2. Методи визначення доданої вартості.
3. Платники ПДВ.
4. Порядок реєстрації та зняття з реєстрації платника ПДВ.
5. Об'єкти оподаткування ПДВ.
6. Податкова база оподаткування ПДВ.
7. Об'єкти, що не оподатковуються ПДВ.
8. Об'єкти, що оподатковуються нульовою ставкою ПДВ.
9. Операції звільнені від оподаткування ПДВ.
10. Податкове зобов'язання та податковий кредит.
11. Порядок сплати ПДВ та відшкодування від'ємної різниці.
12. Правило першої події.
13. Особливості оподаткування окремих операцій.
14. Податкові накладні, порядок їх заповнення та реєстрації.
15. Податкова декларація. Терміни звітності.
16. Особливості слати ПДВ при імпорті товарів та послуг.
17. Особливості оподаткування сільськогосподарської продукції.
18. Відповідальність платників ПДВ.



Задачі

Задача 1:

Підприємство відвантажило в січні партнеру в Україні цеглу на 24 тис. грн. з ПДВ, партнеру в Польщі вапно на 30 тис. грн. з ПДВ, отримало аванс за цеглу з Росії в сумі 42 тис. грн. без ПДВ, виконало роботи на замовлення місцевої адміністрації на суму 30 тис. грн. з ПДВ. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**

Задача 2:

Підприємство отримало в січні аванс від міськвиконкому на асфальтування дороги на суму 30 тис. грн. з ПДВ, аванс від партнера з України на виконання довгострокового договору на суму 60 тис. грн. з ПДВ, закупило цегли в Україні на 24 тис. грн. з ПДВ і вапно на 30 тис. грн. в Угорщині без ПДВ. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**

Задача 3:

Підприємство відвантажило в січні партнеру в Україні крейду на суму 36 тис. грн. з ПДВ, закупило столи на суму 12 тис. грн. з ПДВ, половину з яких встановило в бухгалтерії, половину в дитячому садку. Залишки товарів на складі підприємства зменшилися на 20 тис. грн. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**

Задача 4:

Підприємство продало в січні партнеру в Україні паркет на суму 48 тис. грн. з ПДВ, але партнер вернув неправильно заповнену податкову накладну, підзвітна особа здала в бухгалтерію чек на придбання на 6 тис. грн. бензину, підприємство закупило в партнера в Україні цемент на суму 36 тис. грн. з ПДВ для ремонту виробничого корпусу та фарбу на суму 24 тис. грн. з ПДВ для ремонту школи. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**

Задача 5:

Підприємство в січні закупило в партнера в Україні цеглу на суму 36 тис. грн. з ПДВ, яку в цьому ж місяці продало за ту ж суму партнеру в Німеччині, взяло в оренду приміщення вартістю 18 тис. грн. з ПДВ, та виплатило заробітну плату на суму 12 тис. грн. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**



Задача 6:

Підприємство перерахувало в січні аванс партнеру в Україні за цеглу на суму 42 тис. грн. з ПДВ та аванс іншому партнеру в Україні на розробку проекту за довгостроковим договором на суму 30 тис. грн. з ПДВ, передало в Україні об'єкт вартістю 60 тис. грн. з ПДВ у фінансовий лізинг і 30 тис. грн. з ПДВ в оперативну оренду. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**

Задача 7:

Підприємство отримало в січні від партнера в Україні платіж на суму 30 тис. грн. з ПДВ, якому в цьому ж місяці відвантажило цеглу на суму 24 тис. грн. з ПДВ, закупило обладнання в Україні на суму 72 тис. грн. з ПДВ, половину з якого використовує для виробничої діяльності, інша половина обладнання призначена для продажу. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**

Задача 8:

Підприємство перерахувало в січні аванс партнеру в Угорщині за розробку проекту на суму 20 тис. грн. та аванс партнеру в Україні за поставу меблів на суму 18 тис. грн. з ПДВ, отримало чек на 3 тис. грн. з ПДВ від партнера в Україні на закупку одягу для робітників та видало 4,8 тис. грн. на відрядження. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**

Задача 9:

Підприємство підписало у січні Акт виконаних робіт для місцевої ради на суму 30 тис. грн. з ПДВ, перерахувало партнеру у Чехії 42 тис. грн. за поставку цегли і 20 тис. грн. за ремонт обладнання та продало в Польщу вапно на суму 18 тис. грн. з ПДВ. **Визначити суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство.**

Задача 10:

Митна вартість автомобіля 10 тис. дол. США, курс гривні до долара – 8, до євро – 11,6, об'єм двигуна – 2000 куб. см., ставка ввізного мита – 0,1 євро за 1 куб. см. двигуна, акцизний податок – 0,3 євро за 1 куб. см. **Визначити суму імпортного ПДВ.**



ПДВ, який підприємство повинно сплатити до бюджету (*ПДВб*) розраховується, як різниця між податковими зобов'язаннями (*ПЗ*), які виникають при реалізації оподатковуваних даним податком товарів, робіт та послуг та податковим кредитом (*ПК*), який виникає при їх придбанні:

$$ПДВб = ПЗ - ПК \quad (2.1)$$

ПДВ із суми реалізації або покупки товарів без ПДВ визначається шляхом множення такої суми на ставку податку (*Ст*):

$$ПДВ = Сума\ без\ ПДВ \cdot Ст \quad (2.2)$$

ПДВ із суми реалізації або покупки товарів з ПДВ визначається шляхом множення даної суми на ставку податку (*Ст*) та діленням на 1 плюс ставка податку (*Ст*):

$$ПДВ = Сума\ з\ ПДВ \frac{Ст}{1 + Ст} \quad (2.3)$$

При визначенні імпортного ПДВ ставка податку (*Ст*) множиться на митну вартість товару, робіт, послуг (*МВ*), яка включає їх вартість (*В*), транспортні витрати до кордону України (*ТВ*), ввізне мито (*ВМ*), акцизний податок (*АП*), але не включає обов'язкові державні митні збори, які покривають затрати митниці (*МЗ*):

$$ПДВ = Ст \cdot МВ = Ст \cdot (В + ТВ + ВМ + АП) \quad (2.4)$$

Крім загальних правил визначення ПДВ студенти повинні ґрунтовно вивчити особливості оподаткування даним податком окремих операцій, знати та вміти застосовувати правило першої події.



Тема 3. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК ТА МИТО

1. Суть та об'єкти оподаткування акцизним податком.
2. Порядок нарахування та сплати акцизного податку.
3. Акцизні марки, особливості оподаткування окремих підакцизних товарів та штрафні санкції.
4. Порядок нарахування та сплати мита.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Суть акцизного податку та його функції.
2. Об'єкти оподаткування акцизним податком.
3. Методи визначення податкових зобов'язань з акцизного податку.
4. Пільги при сплаті акцизного податку.
5. Порядок сплати акцизного податку.
6. Акцизні марки.
7. Штрафні санкції за порушення законодавства при здійсненні операцій з підакцизними товарами.
8. Мито та порядок його нарахування.
9. Порядок обчислення та сплати мита.

Задачі

Задача 1:

Підприємство реалізувало 50 тис. штук сигарет з фільтром на суму 3,6 тис. грн. з ПДВ. Тверда ставка – 96,21 грн. за 1000 шт., відсоткова ставка – 25 % від виручки. Мінімальне сумарне податкове зобов'язання із сплати акцизного податку для сигарет з фільтром – 160,35 грн./1000 шт. **Визначити акцизний податок.**

Задача 2:

Митна вартість автомобіля 8 тис. дол. США, курс гривні до долара – 8, до євро – 11,6, об'єм двигуна – 2500 куб. см., ставка ввізного мита – 0,1 євро за 1 куб. см. двигуна, акцизний податок – 0,5 євро за 1 куб. см. **Визначити суму акцизного податку.**

Задача 3:

Підприємство експортувало товар, з якого сплачується мито на суму 80 тис. дол. США. Транспортні витрати склали 20 тис. грн. При



цьому товару транспортувався на відстань 200 км в Україні і 100 км за її кодоном. Курс гривні до дол. США – 8. Ставка мита 3,5 %.
Визначити суму мита, яку повинно сплатити підприємство.

Методичні вказівки:

Акцизний податок при *твердих ставках* обчислюється за формулою

$$АП_1 = S \cdot N \cdot K, \quad (3.1)$$

де $АП_1$ – сума акцизного податку, визначена за твердими ставками, грн.;

S – ставка акцизного податку, на одиницю виміру, євро, грн.;

N – кількість товару, у натуральних одиницях виміру;

K – курс гривні до євро станом на перший день відповідного кварталу, якщо ставки встановлені у євро.

Акцизний податок при *відсоткових ставках* обчислюється за формулою

$$АП_2 = V \cdot O, \quad (3.2)$$

де $АП_2$ – сума акцизного податку, визначена за відсотковими ставками, %;

V – ставка акцизного податку у %;

O – оподатковуваний оборот.

$$O = (M - P) \cdot N, \quad (3.3)$$

де M – максимальна роздрібна ціна за кожним виробленим, або імпортованим товаром;

P – сума ПДВ та АП в складі максимальної роздрібної ціни;

N – кількість товару у фізичних одиницях за кожним видом товару.

Якщо **акцизний податок** одночасно нараховується у відсоткових та твердих ставках (тютюнові вироби), то він визначається за формулою

$$АП = АП_1 + АП_2, \quad (3.4)$$



де $АП_1$ – сума акцизного податку, обчислена за твердими ставками;

$АП_2$ – сума акцизного податку, обчислена за ставками у відсотках.

Проте загальний відсоток суми стягнутого твердого та відсоткового податку не може бути меншим від мінімального сумарного податкового зобов'язання для кожної назви сигарет (для сигарет без фільтра - 61,47 грн./1000 шт., для сигарет із фільтром – 160,35 грн./1000 шт.).

Обчислення мита здійснюється за формулами

При процентних ставках:

$$M = (MB + MЗ) \cdot Ст, \quad (3.5)$$

де M – сума мита, грн.

$$MB = Цк \cdot K + TЗ, \quad (3.6)$$

де $Цк$ – ціна контракту в іноземній валюті;

K – курс гривні до валюти в якій підписаний контракт;

$TЗ$ – транспортні затрати до перетину митного кордону, грн.;

$MЗ$ – сума митного збору, грн.;

$Ст$ – ставка мита в гривнях.

При абсолютних ставках:

$$M = Q \cdot Ст_e \cdot K, \quad (3.7)$$

де Q – кількість товарів, що експортуються чи імпортуються;

$Ст_e$ – ставка мита в євро.

Курс гривні береться на день оформлення митної декларації.

Тема 4. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

1. Платники, ставки та об'єкти оподаткування.
2. Порядок визначення доходів та їх склад.
3. Витрати платника.
4. Оподаткування операцій особливого виду.
5. Облік амортизаційних відрахувань.
6. Порядок нарахування та сплати податку.



1. Платники податку на прибуток підприємств.
2. Об'єкти оподаткування податком на прибуток підприємств.
3. Доходи, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування.
4. Витрати операційної діяльності та інші витрати.
5. Порядок врахування витрат операційної діяльності та інших витрат.
6. Витрати подвійного призначення.
7. Витрати підприємства, які не включаються до витрат при обчисленні об'єкта оподаткування.
8. Оподаткування бартерних операцій та дивідендів.
9. Оподаткування страхових операцій та вигравів в лотерею.
10. Оподаткування операцій з цінними паперами.
11. Звільнення від оподаткування податком на прибуток.
12. Визначення амортизації і віднесення її на витрати підприємства.
13. Терміни здачі декларації та сплати податку.

Задачі

Задача 1:

Підприємство купило метал на суму 30 тис. грн. з ПДВ, який в цьому ж місяці використало для виробництва і реалізації продукції (від реалізації продукції підприємство отримало дохід у розмірі 75 тис. грн. з ПДВ) та продало пиломатеріалів на 36 тис. грн. з ПДВ, залишки на складі підприємства зменшилися на 5 тис. грн.

Визначити податок на прибуток підприємств.

Задача 2:

У поточному звітному місяці підприємство реалізувало овочів на 60 тис. грн. з ПДВ, закупило фруктів на 48 тис. грн. з ПДВ, які були використані для виробництва безалкогольних напоїв (партія вироблених напоїв була реалізована у поточному звітному періоді і підприємство отримало дохід від їх реалізації у сумі 85 тис. грн. без ПДВ), передало міськвиконкому майно на 7 тис. грн. без ПДВ (оподатковуваний прибуток за попередній звітний рік - 100 тис. грн.).

Визначити податок на прибуток підприємств.



Задача 3:

У I кварталі підприємство провело ремонт адміністративної будівлі на суму 12 тис. грн. з ПДВ (балансова вартість всіх груп основних засобів на початок звітного року становить 70 тис. грн.). Річна амортизація всіх адміністративних ОЗ, які знаходяться на балансі підприємства з початку року становить 6 тис. грн. За звітний квартал дохід підприємства від реалізації продукції склав 96 тис. грн. з ПДВ. Прямі матеріальні витрати підприємства становили 27 тис. грн. без ПДВ, з них 90 % віднесено на собівартість реалізованої продукції; витрати на оплату праці підприємства (разом з соціальними нарахуваннями) становили 25 тис. грн., в т.ч. прямі витрати – 75 % загальних витрат на оплату праці, з яких 80 % віднесено на собівартість реалізованої продукції; витрати на опалення та освітлення виробничих приміщень становили 5 тис. грн. без ПДВ. За поточний квартал підприємством закуплено бензину на суму 6 тис. грн. з ПДВ для легкового автомобіля, який обслуговує директора та виплачено дивідендів на суму 15 тис. грн.

Визначити податок на прибуток підприємств за I квартал.

Задача 4:

У поточному звітному періоді підприємство купило цеглу на 30 тис. грн. з ПДВ, яку планує використати у наступному звітному періоді на будівництво виробничих приміщень, при цьому оплатило 50 % її вартості; отримало звіти про відрядження працівників апарату управління підприємством на 6 тис. грн., виплатило зарплату на суму 20 тис. грн. (разом з соціальними нарахуваннями), в т.ч. прямі витрати на оплату праці склали 70 % загальних витрат на оплату праці, з яких 50 % віднесено на собівартість реалізованої продукції у поточному періоді; реалізувало продукції у звітному періоді на суму 120 тис. грн. з ПДВ та провело ремонт виробничої будівлі на суму 10 тис. грн. без ПДВ (балансова вартість всіх груп ОЗ на початок року - 120 тис. грн.). У звітному періоді підприємство реалізувало 80 % продукції, виробленої у цьому періоді у зазначеній виробничій будівлі. Прямі матеріальні витрати підприємства на реалізовану продукцію склали 30 тис. грн. без ПДВ. Амортизаційні відрахування виробничої будівлі за звітний період становили 11,5 тис. грн.

Визначити податок на прибуток підприємств.



Задача 5:

У II кварталі підприємство закупило та ввело у виробничий процес устаткування на 30 тис. грн. з ПДВ, термін корисного використання якого становить 5 років; річні амортизаційні відрахування всіх груп ОЗ, які знаходяться на балансі підприємства з початку року становлять 10 тис. грн. (при цьому 50 % складає амортизація виробничих ОЗ, а 50 % - адміністративних ОЗ). У цьому ж кварталі підприємство отримало дохід від реалізації продукції на суму 60 тис. грн. з ПДВ (що складає 70 % від обсягу виробленої у кварталі продукції); видало кошти на відрядження (звіт не зданий) на 5 тис. грн. та виплатило зарплату на 20 тис. грн. (разом з соціальними нарахуваннями), в т. ч. прямі витрати на оплату праці склали 75 % загальних витрат на оплату праці, з яких 60 % віднесено на собівартість реалізованої продукції у поточному періоді; прямі матеріальні витрати на реалізовану продукцію склали 25 тис. грн., без ПДВ; залишки на складі зменшилися на 10 тис. грн.

Визначити податок на прибуток підприємств за II квартал.

Методичні вказівки:

Для розрахунку суми податку на прибуток підприємств (*ППП*), яку повинно сплатити підприємство необхідно різницю між *доходами (Д)* і *витратами (В)* помножити на ставку податку (*Ст*):

$$ППП = (Д - В) \cdot Ст, \text{ грн.} \quad (4.1)$$

Доходи - загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за їх межами, та зменшена на суму ПДВ.

Доходи, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування *включаються* до доходів звітного періоду при реалізації товарів (на дату переходу товару покупцеві) та при реалізації послуг або робіт (на дату складання акту про їх надання) і *складаються* з доходу від операційної діяльності ($Д_{ОД}$) та інших доходів ($ІД$)

$$Д = Д_{ОД} + ІД. \quad (4.2)$$



Витрати - сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку.

Витрати, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування включають витрати операційної діяльності ($B_{од}$) та інші витрати (IB)

$$B = B_{од} + IB. \quad (4.3)$$

Операційні витрати (матеріальні, на оплату праці, амортизація, послуги, інші витрати, включаючи витрати на придбання електроенергії), що формують собівартість продукції (визнаються у *тому звітному періоді*, в якому визнані доходи від реалізації товарів, робіт та послуг. *Інші витрати* (адміністративні, на збут, фінансові, інші витрати, не пов'язані безпосередньо з виробництвом) визнаються *витратами того періоду в якому вони були здійснені*.

Витрати підприємства на ремонт та поліпшення основних засобів включаються до витрат для цілей оподаткування в сумі, що не перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року.

Сума амортизації (A), яка відноситься на витрати підприємства може розраховуватися за прямолінійним методом, виходячи з самостійно визначеного підприємством терміну експлуатації основних засобів, але не менше терміну визначеного в податковому кодексі.

Для цілей оподаткування основні засоби поділені на 16 груп. До груп 4 і 5 може застосовуватися прискорена (подвоєна) амортизація. На основні засоби 1 та 13 груп амортизація не нараховується.

Витрати на ремонт та амортизація можуть включатися до витрат підприємства для цілей оподаткування або при реалізації продукції, або при придбанні товарів чи оформленні амортизації залежно від того з якими основними засобами вони пов'язані (з тими, що безпосередньо пов'язані з виробництвом товарів, або з тими що забезпечують обслуговування та управління підприємством).

Слід зазначити, що окремі статті доходів і особливо витрат мають особливості та обмеження на включення їх відповідно до доходів та витрат підприємства, тому студентам для того, щоб правильно розрахувати ППП потрібно їх ґрунтовно вивчити.



Тема 5. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (ПДФО)

1. Роль ПДФО та його платники.
2. Об'єкти оподаткування та база ПДФО.
3. Особливості нарахування та ставки ПДФО.
4. Податкові соціальні пільги та податкова знижка.
5. Оподаткування фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Платники ПДФО.
2. Об'єкти оподаткування ПДФО резидентів та нерезидентів.
3. Місячні доходи платника ПДФО та його ставки.
4. Оподаткування доходів фізичних осіб від продажу нерухомості.
8. Оподаткування доходів фізичних осіб від виграшів у гральному бізнесі та недержавних лотереях.
9. Оподаткування депозитних відсотків отриманих фізичними особами та доходів від реалізації прав та цінних паперів.
10. Оподаткування спадщини отриманої фізичними особами.
11. Порядок сплати ПДФО.
12. Податкова соціальна пільга.
13. Перелік осіб яким соціальна пільга нараховується в розмірі 150 % та 200 % від загальної податкової соціальної пільги.
15. Податкова знижка.
16. Оподаткування ПДФО фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

Задачі

Задача 1:

Працівнику, який утримує 3-х дітей до 18 років, нарахована зарплату 2500 грн. Прожитковий мінімум 850 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**

Задача 2:

Працівнику, який утримує 2-х дітей до 18 років, нарахована зарплату 1400 грн. Прожитковий мінімум 920 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**



Задача 3:

Працівнику, який утримує 2-х дітей до 18 років, одна з них інвалід, нарахована зарплату 2580 грн. Прожитковий мінімум 920 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**

Задача 4:

Працівнику, який утримує дитину-інваліда до 18 років, нарахована зарплату 1470 грн. Прожитковий мінімум 1048 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**

Задача 5:

Працівнику нарахована зарплату 1260 грн. Прожитковий мінімум 900 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**

Задача 6:

Працівнику нарахована зарплату 1200 грн. Прожитковий мінімум 850 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**

Задача 7:

Працівнику – вдовцю, нарахована зарплату 1350 грн. Прожитковий мінімум 1080 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**

Задача 8:

Самотньому працівнику, який утримує двох дітей до 18 років, нарахована зарплату 2920 грн. Прожитковий мінімум 1040 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**

Задача 9:

Чорнобильцю, який утримує 2-х дітей до 18 років, нарахована зарплату 2900 грн. Прожитковий мінімум 1050 грн. Ставка єдиного соціального внеску, який утримується з зарплати громадян становить 3,6 %. **Визначити ПДФО.**



Податок на доходи фізичних осіб (*ПДФО*) розраховується та сплачується щомісячно за формулою

$$ПДФО = [ЗМОД - (СУ + СП)] \cdot Ст, \text{ грн.}, \quad (6.1)$$

де *ЗМОД* – загальний місячний оподатковуваний дохід, який дорівнює сумі нарахованих або випланих доходів платнику податку протягом місяця, грн.;

СУ – сума соціальних утримань із зарплати працівників як єдиного внеску на загальнодержавне соціальне страхування, страхових внесків до Накопичувального фонду, а у випадках передбачених законом – обов'язкових страхових внесків до недержавного пенсійного фонду, які сплачуються із заробітної плати (*ставку утримань необхідно знати*);

СП – соціальна пільга, яка може надаватися працівникам, грн.

Податкова соціальна пільга надається всім громадянам в розмірі 50 % прожиткового мінімуму (з 1 січня 2015 року - 100 %), встановленого для працездатної особи на 1 січня звітного року, якщо їх зарплата не перевищує 1,4 місячного прожиткового мінімуму заокругленого до найближчих 10 грн.

Для одного із батьків обмежуюча сума множиться на кількість дітей. Соціальна пільга для платника що отримує двох і більше дітей до 18 років нараховується на кожну дитину.

Окремі громадяни, мають право на соціальні пільги збільшень в **1,5** (самотні батьки, вдови (вдівці) або опікуни та піклувальники на кожну дитину віком до 18 років; особи які утримують дитину-інваліда (на кожну дитину віком до 18 років); чорнобильці I та II категорії, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР за участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи; учні, студенти, аспіранти; інваліди I або II групи; особи, яким присуджено довічну стипендію як таким, що зазнали переслідувань за правозахисну діяльність, учасники бойових дій після Другої світової війни) та **2 рази** (Герої України, Радянського Союзу, Соціалістичної праці, повні кавалери орденів Слави та Трудової Слави, особи нагороджені 4 і більше медалями «За відвагу»; учасники бойових дій під час Другої світової війни, особи, які в той час працювали в тилу, інваліди I і II групи, на яких поширюється дія

Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; колишні в'язні місць примусового утримання під час Другої світової війни та особи, які визнані репресованими чи реабілітованими; особи, які були насильно вивезені з території СРСР під час Другої світової війни на територію держав, що перебували з ним в стані війни; особи, які перебували на території блокадного Ленінграду у період з 08.09. 1941 р. по 27.01. 1944 року).

Якщо громадянин має право на кілька пільг то йому надається одна - найбільша соціальна пільга, крім випадків, коли платник утримує дитину-інваліда до 18 років (в цьому випадку до пільг визначених на дітей-інвалідів додаються пільги визначені на інших дітей).

2.2. Змістовий модуль 2. Інші податки і державне управління оподаткуванням

Тема 6. СПЕЦІАЛЬНІ ПОДАТКОВІ РЕЖИМИ

1. Фіксований сільськогосподарський податок (ФСП).
2. Об'єкти оподаткування та ставки ФСП.
3. Порядок нарахування, звітності та сплати ФСП.
4. Збори у вигляді цільових надбавок до діючих тарифів на електричну, теплову енергію та природний газ.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Платники фіксованого сільськогосподарського податку (ФСП).
2. В якому випадку власники і орендатори землі не сплачують ФСП.
3. Об'єкт оподаткування та ставки ФСП.
4. Замість яких податків і зборів сплачується ФСП.
5. Розрахунок загальної суми ФСП.
6. Терміни здачі розрахунку ФСП в ДПІ та внесення в нього змін.
7. Порядок та терміни сплати ФСП.
8. Відповідальність платників ФСП за порушення законодавства.
9. Платники збору у вигляді цільових надбавок до діючих тарифів на електричну і теплову енергію та об'єкти оподаткування цим збором.
10. Платники збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ та об'єкти оподаткування цим збором.
11. Ставки та терміни сплати зборів у вигляді цільових надбавок до діючих тарифів на електричну, теплову енергію та природний газ.



Задачі

Задача 1:

Сільськогосподарське підприємство орендує у населення 50 га ріллі вартістю 5 тис. грн. за 1 га та в іншого підприємства платника ФСП 10 га садів. Ставка ФСП за ріллю – 0,15 %, багаторічних насаджень – 0,09 %. **Визначити суму ФСП, яку підприємство повинно сплатити за серпень.**

Задача 2:

Сільськогосподарське підприємство орендує у населення 80 га ріллі вартістю 4 тис. грн. за 1 га, 5 га ставків в сільській раді та 15 га сіножатей вартістю 3 тис. грн. за 1 га у іншого підприємства – платника ФСП. Ставка ФСП за ріллю та сіножаті – 0,15 %, ставки – 0,45 %. **Визначити суму ФСП, яку потрібно сплатити за квітень.**

Задача 3:

Сільськогосподарське підприємство орендує у сільської ради 100 га ріллі вартістю 6 тис. грн. за 1 га і 10 га ставків та в населення 20 га сіножатей вартістю 4 тис. грн. Ставка ФСП за ріллю та сіножаті – 0,15 %, ставки – 0,45 %. **Визначити суму ФСП, яку підприємство повинно сплатити за жовтень.**

Методичні вказівки:

Розрахунок річної суми ФСП здійснюється за формулою

$$П = П_{рл} + П_{сн} + П_{пс} + П_{бн} + П_{вв}, \quad (5.1)$$

або

$$П = \frac{P_{рл} \cdot O_{рл} \cdot C_{рл}}{100} + \frac{P_{сн} \cdot O_{сн} \cdot C_{сн}}{100} + \frac{P_{пс} \cdot O_{пс} \cdot C_{пс}}{100} + \frac{P_{бн} \cdot O_{бн} \cdot C_{бн}}{100} + \frac{P_{вв} \cdot O_{рл} \cdot C_{вв}}{100}, \quad (5.2)$$

де $П$ – загальна сума податку, грн.;

$П_{рл}$, $П_{сн}$, $П_{пс}$, $П_{бн}$, $П_{вв}$ – відповідно суми податку за використання ріллі, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень та внутрішніх водойм, грн.;



Ррл, Рсн, Рпс, Рбн, Рвв - відповідно площі ріллі, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень та внутрішніх водойм, га;

Орл, Осн, Опс, Об – відповідно оцінка 1 га ріллі, сіножатей, пасовищ та багаторічних насаджень, грн./га;

Срл, Ссн, Спс, Сбн, Свв – відповідно ставки податку у % до грошової оцінки 1 га ріллі, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень та земель внутрішніх водойм.

Річна сума ФСП розбивається між кварталами таким чином:

I квартал – 10 %, II квартал – 10 %, III квартал – 50 %, IV – 30 %.

В межах кварталу між місяцями ФСП розбивається рівномірно.

Слід зазначити що орендар земельних ділянок сплачує ФСП тільки у випадку оренди їх у неплатників ФСП, якщо орендодавцями є інші платники ФСП то вони його і сплачують.

Тема 7. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

1. Особливості запровадження спрощеної системи оподаткування.
2. Платники єдиного податку – юридичні особи.
3. Платники фіксованого податку фізичні особи – підприємці.
4. Порядок сплати єдиного податку.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Які суб'єкти малого підприємництва можуть перейти на спрощену систему оподаткування.
2. Які суб'єкти малого підприємництва не можуть перейти на спрощену систему оподаткування.
3. Порядок розрахунку виручки від реалізації, що надає можливість перейти на спрощену систему оподаткування.
4. Ставки єдиного податку, який сплачують юридичні особи.
5. Перехід та порядок оподаткування за спрощеною системою фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

Задачі

Задача 1:

Юридична особа - платник єдиного податку за ставкою 3 % реалізувала металу на 120 тис. грн. з ПДВ, який купила за 90 тис. грн. з ПДВ. **Визначити суму єдиного податку та ПДВ, яку повинна сплатити юридична особа.**



Задача 2:

Юридична особа - платник єдиного податку за ставкою 5 % реалізувала металу на 120 тис. грн., який купила за 90 тис. грн. з ПДВ. **Визначити суму єдиного податку та ПДВ, яку повинна сплатити юридична особа.**

Задача 3:

Підприємство закупило картоплі на 40 тис. грн. (з ПДВ), капусти на 80 тис. грн. (з ПДВ), та реалізувало цукру на 100 тис. грн. (з ПДВ). **Визначити ПДВ та єдиний податок, який має сплатити підприємство, яке працює за ставкою 3 %.**

Задача 4:

Підприємство, на єдиному податку із ставкою 5 %, закупило цукру на 60 тис. з ПДВ, який в тому ж місяці продало за 72 тис. грн. **Визначити єдиний податок та ПДВ, які воно повинно сплатити.**

Задача 5:

У фізичної особи - підприємця, який займається технічним обслуговуванням та ремонтом автомобілів працює 9 найманих осіб. Дохід від даної діяльності за I квартал становить 75 тис. грн. Мінімальна зарплата на початок року 1073 грн. **Визначити суму єдиного податку за I квартал, якщо міською радою встановлений розмір місячної ставки цього податку для даного виду діяльності 20 %.**

Задача 6:

Фізична особа - платник єдиного податку займається роздрібною торгівлею товарів на ринку у двох торгових місцях. У підприємця працює 2 наймані особи. Середній дохід ФОП за рік становить 100 тис. грн. За II квартал загальний дохід ФОП становить 27 тис. грн.

Визначити до якої групи платників єдиного податку відноситься підприємець і розрахувати суму податку за II квартал, якщо міською радою встановлений розмір місячної ставки податку для даного виду діяльності 10 % і 15 %, відповідно, для 1 та 2 груп платників єдиного податку. Мінімальна зарплата на початок року 1073 грн.

Задача 7:

Доходи підприємства: Січень – 350 тис. грн., лютий – 400 тис. грн., березень - 420 тис. грн., квітень – 570 тис. грн., травень – 550 тис. грн. **Розрахувати чи може воно перейти на єдиний податок з III кварталу.**



Суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на такі групи платників єдиного податку:

I група - фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 150000 гривень;

II група - фізичні особи - підприємці, які протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або за умови, що кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб, здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства і обсяг доходу не перевищує 1000000 гривень;

III група - фізичні особи - підприємці, які протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або за умови, що кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 20 осіб та обсяг доходу не перевищує 3000000 гривень;

IV група - юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми за умови, що середньооблікова кількість працівників не перевищує 50 осіб та обсяг доходу не перевищує 5000000 гривень.

Ставки єдиного податку встановлюються у відсотках до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року:

- для першої групи платників єдиного податку - у межах від 1 до 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати;

- для другої групи платників єдиного податку - у межах від 2 до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати)

та у відсотках до доходу для третьої і четвертої груп платників єдиного податку у розмірі:

- 3 % від суми виручки від реалізованої продукції, за винятком акцизного податку - при сплаті ПДВ.



- 5 % від суми виручки від реалізованої продукції, за винятком акцизного податку - при не сплаті ПДВ.

Також необхідно знати, коли застосовується ставка єдиного податку у розмірі 15 % для підприємців - фізичних осіб та ставки єдиного податку у подвійному розмірі для підприємців-юридичних осіб.

Схема визначення виручки від реалізації, що надає можливість перейти на спрощену систему оподаткування наведена в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Схема визначення виручки від реалізації, що надає можливість перейти на спрощену систему оподаткування

Період, з якого заплановано перехід	Розрахунок планованої виручки на поточний рік
II квартал поточного року	Фактична виручка за січень – лютий та розрахункова за березень – грудень
III квартал поточного року	Фактична виручка за січень – травень та розрахункова за червень – грудень
IV квартал поточного року	Фактична виручка за січень – серпень та розрахункова за вересень – грудень
I квартал наступного року	Фактична виручка за січень – листопад та розрахункова за грудень

Тема 8. ЗБОРИ ЗА СПЕЦІАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

1. Плата за використання земельних ресурсів.
2. Плата за користування надрами.
3. Збір за спеціальне використання водних ресурсів.
4. Збір за спеціальне використання лісових ресурсів.
5. Збір за спеціальне використання об'єктів тваринного світу.
6. Збір за користування радіочастотним ресурсом України.
7. Єдиний збір в пунктах пропуску через державний кордон України.
8. Плата за видобування і транспортування нафти, газу та аміаку.
9. Розподіл зборів за використання природних ресурсів.
10. Екологічний податок.

**Питання для перевірки знань студентів методом опитування**

1. Плата за використання земель сільськогосподарського призначення.
2. Плата за використання несільськогосподарських земель.
3. Підвищення ставок податку за нецільове використання земель.
4. Звільнення від сплати податків за використання земель
5. Платежі за використання надр.
6. Плата за користування надрами для видобування корисних копалин.
7. Плата за використання підземного простору.
8. Збір за спеціальне використання водних ресурсів.
9. Збір за спеціальне використання лісових ресурсів.
10. Збір за спеціальне використання об'єктів тваринного світу.
11. Збір за користування радіочастотним ресурсом України
12. Єдиний збір в пунктах пропуску через державний кордон України.
13. Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні.
14. Рентна плата за транспортування природного газу, аміаку, нафти і нафтопродуктів магістральними трубопроводами.
15. Розподіл зборів за використання природних ресурсів.
16. Екологічний податок за забруднення атмосфери стаціонарними та пересувними джерелами забруднення.
17. Екологічний податок за забруднення водних об'єктів, за розміщення відходів, за утворення радіоактивних відходів.

Задачі**Задача 1:**

Розрахувати суму земельного податку за III квартал поточного року за використання сільськогосподарських земель:

Призначення	Площа, га	Вартість 1 га, грн.	Ставка, %.
Рілля	60	10850	0,1
Косовиця	15	9790	0,1
Пасовище	11	9800	0,1
Яблуневі сади	9	14540	0,03

Задача 2:

Розрахувати суму земельного податку за II квартал поточного року за використання земель населеного пункту якщо підприємством



використовується 0,5 га. землі де не встановлена плата за землю. Населений пункт 45 тис. жителів, місто обласного значення (узбережжя Азовського моря).

Ставки податку, для міст де не проведена оцінка землі:

Розмір населеного пункту, тис. чол.	Ставка податку, грн./кв. м	Коефіцієнт для міст обласного значення
20-50	1,2	1,2

Додатковий коефіцієнти для узбережжя Азовського моря – 1,5.

Задача 3:

Розрахувати суму податку за I квартал поточного року за використання промисловим підприємством в м. Рівне 5 га рекреаційних земель та 3 га земель історико-культурного призначення місцевого значення, а також 20 га рекреаційних земель за межами міста.

Грошова оцінка рекреаційних земель в м. Рівне складає 24 грн./м², історико-культурного призначення - 15 грн./м², середня вартість ріллі в області - 2,5 грн./м².

Задача 4:

Розрахувати суму податку за IV квартал поточного року підприємством, яке експлуатує залізницю, що займає 10 га земель в м. Рівне та 150 га - за межами міста.

Грошова оцінка земель в м. Рівне складає 30 грн./м², середня вартість ріллі в області - 1,6 грн./м².

Задача 5:

Розрахувати суму збору за використання підземного простору комбінатом, який використовує газосховище площею 0,7 га. і висотою 60 м., нафтосховище площею 0,4 га. і висотою 20 м., підземне приміщення для зберігання продукції площею 0,05 га.

Плата за використання підземного простору складає:

- за зберігання природного газу і газопродуктів – 0,23 грн./тис. куб. м;
- за зберігання нафти і нафтопродуктів - 0,23 грн./куб. м;
- за зберігання продуктів, товарів і матеріалів - 0,27 грн./кв. м.



Задача 6:

Розрахувати суму збору за використання водних ресурсів вантажними і пасажирськими суднами:

Назва судна	Призначення судна	Тоннажність, тис. т	Кількість місць, шт.	Час експлуатації, год.
Ікс	вантажне	65	40	7254
Ігрек	пасажирське	60	150	8120
Зет	пасажирське	50	130	6535
Бета	пасажирське	80	200	4360
Гама	вантажне	110	60	3659
Омега	вантажне	105	50	8640
Альфа	пасажирське	35	95	8560

Нормативи плати (збору) за використання водних ресурсів:

- вантажним транспортом – 9,0 коп. за 1 тонно-добу експлуатації флоту;
- пасажирським флотом – 1,0 коп. за 1 місце-добу експлуатації флоту.

Задача 7:

Підприємство видобуло та транспортувало 170 т нафти на відстань 550 км. Рентна плата за видобуток 1 т нафти складає 2141,86 грн., за транспортування – 4,5 грн. Визначити розмір ренти.

Задача 8:

Підприємство ввезло на територію України 4 вантажними автомобілями, один з яких з причепом, 136 т м'яса на суму 25 тис. грн. (в кожному автомобілі знаходиться однакова кількість м'яса). Маса порожнього автомобіля без причепа 10 т., з причепом 13 т. М'ясо доставляється по території України на відстань 350 км. До кордону України автомобілі повертатимуться без вантажу.

Визначити розмір єдиного збору на державному кордоні України при ставці збору за контроль вантажу 10 євро (курс 1 євро – 10,5 грн.). Ставка збору за проїзд автомобільними дорогами України: для автомобілів до 40 т включно – 0,02 євро/км, понад 40 до 44 т включно – 0,1 євро/км, понад 44 до 52 т включно – 0,2 євро/км,).



Річна плата за використання земель сільськогосподарського призначення розраховується множенням вартості землі, що використовується на ставку земельного податку.

Річну плату за використання *несільськогосподарських* земель на ділянках, де проведена їх оцінка розраховується шляхом множення вартості 1 га на площу земельної ділянки та ставку податку.

В населених пунктах, де не проведена оцінка землі земельний податок (ЗП) розраховується за формулою

$$ЗП = П_m \cdot С_m \cdot К_f \cdot К_p, \quad (8.1)$$

де $П_m$ – площа земельної ділянки в квадратних метрах;

$С_m$ – ставка плати за 1 квадратний метр земельної ділянки;

$К_f$ – додатковий коефіцієнт, який встановлений для населених пунктів обласного значення;

$К_p$ – додатковий коефіцієнт, який враховує рекреаційне значення земельної ділянки.

Розрахунок податку при непрофільному використанні земель в населених пунктах проводиться множенням земельного податку визначеного за загальними правилами на додаткові коефіцієнти (5 – при використанні земель природоохоронного, оздоровчого та рекреаційного призначення, 7,5 – при використанні земель історико-культурного призначення міжнародного значення, 3,75 – загальнодержавного, 1,5 – місцевого значення).

В межах населених пунктів для земель, які надані для залізниць, податок справляється у розмірі 25 % від суми податку визначеного для інших платників.

При непрофільному використанні земель за межами населених пунктів земельний податок визначається множенням середньої вартості ріллі по області на ставку податку, яка встановлена для конкретного випадку (5 % - при використанні земель під господарські будівлі, садівництва, підприємствами промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики; 0,02 % - залізничним транспортом).

Земельний податок сплачується рівними частинами щомісячно.

Плата за використання водних ресурсів пасажирським і водним транспортом визначається:



Для *пасажирського транспорту* – множенням кількості посадочних місць на кількість днів експлуатації флоту та ставку плати за 1 місце-добу експлуатації флоту.

Для *вантажного транспорту* – множенням тоннажності судна на кількість днів його експлуатації та ставку плати за 1 тонну-добу експлуатації флоту.

За *використання підземного простору* плата визначається:

- за *зберігання* природного газу і газо-продуктів, нафти і нафтопродуктів множенням об'єму підземного простору на ставку, яка визначена для 1 тис. м³ та 1 м³ відповідно.

- за *виращування* грибів, овочів, квітів та інших рослин, зберігання вино-продуктів, харчових продуктів, промислових та інших товарів, матеріалів і речовин, провадження іншої господарської діяльності – множенням площі підземного простору на ставку, яка визначена для 1 м².

Рентна плата визначається:

- за *видобування газу*, газового конденсату та нафти множенням 1 т нафти та газового конденсату або 1 тис. м³ газу на ставку, яка залежить від глибини видобування природного ресурсу та корегувальний коефіцієнт, який розраховується Міністерством економіки України шляхом ділення середньої ціни одного бареля нафти «Urals» в гривнях, що склалася на момент завершення торгів на Лондонській біржі протягом звітного періоду, на базову ціну одного бареля нафти, яка дорівнює 560 грн. за барель;

- за *транспортування:*

= *газу* – множенням обсягу транспортування газу в тис. м³ на відстань в сотнях км та ставку, яка визначена за транспортування 1 тис м³ газу на відстань 100 км;

= *нафти і нафтопродуктів* – множення обсягу транспортування нафти в тоннах на ставку, яка визначена за транспортування 1 т нафти;

= *аміаку* – множенням обсягу транспортування аміаку в тоннах на відстань в сотнях км та ставку, яка визначена за транспортування 1 т аміаку на відстань 100 км.

Ставки єдиного збору в пунктах пропуску через державний кордон України встановлюються в євро, але стягуються в грн. за офіційним курсом на день його сплати. Розміри ставок єдиного збору, встановлюється (незалежно від кількості та найменування вантажу) для: одного дорожньо-транспортного засобу (автопотягу); одного залізничного вагону; одного контейнера; одного автобусу.



Єдиний збір складається з:

- плати за проведення контролю вантажу і транспортних засобів (ставки встановлені залежно від кількості місць в автобусах; загальної маси автомобіля з вантажем; для залізничного вагону та контейнера);
- плати за проїзд транспортного засобу дорогами України (ставки встановлюються в залежності від кількості місць в автобусах та загальної маси автомобіля з вантажем за кожен кілометр пробігу);
- додатково плати за проїзд автомобільного транспорту з перевищенням встановлених осьових навантажень та габаритних параметрів (ставки встановлюються в залежності від % перевищення осьових навантажень та за кожне перевищення параметрів ширини, висоти і довжини за кожен кілометр пробігу).

Тема 9. ЗБІР ЗА ПЕРШУ РЕЄСТРАЦІЮ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ, МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ ТА ПЛАТА ЗА ДЕРЖАВНІ ПОСЛУГИ

1. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу.
2. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
3. Збір за місце для паркування транспортних засобів.
4. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності.
5. Туристичний збір.
6. Державне мито.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Платники збору за першу реєстрацію транспортного засобу та об'єкти оподаткування.
2. Ставки збору за першу реєстрацію транспортного засобу.
3. Платники податку на нерухоме майно.
4. Платники збору за місце для паркування транспортного засобу.
5. Платники та ставки збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності.
6. Перелік товарів, реалізація яких проводиться з придбанням пільгового торгового патенту.
7. Ставки збору пільгового і короткотермінового торговельних патентів та терміни дії даних патентів.
8. Платники, ставки та порядок сплати туристичного збору.
9. Платники, ставки державного мита та об'єкти оподаткування.



Задачі:

Задача 1:

Підприємство планує вперше зареєструвати легковий автомобіль з об'ємом двигуна 900 см. куб., який експлуатувався 5 років і новий мопед об'ємом двигуна 60 куб. см. Ставка податку для мопедів і автомобілів до 1000 см. куб. – 3 грн. за 100 куб. см. **Визначити**, яку суму збору за першу реєстрацію транспортних засобів.

Задача 2:

Визначити суму збору за першу реєстрацію транспортних засобів, яку повинен сплатити інвалід, який планує зареєструвати легковий автомобіль, придбаний за рахунок коштів державного бюджету з об'ємом двигуна 1500 куб. см (ставка 5 грн./100 куб. см) та вантажний автомобіль з об'ємом двигуна 2500 куб. см і терміном експлуатації 10 років (ставка 15 грн./100 куб. см).

Задача 3:

Сільськогосподарське підприємство планує вперше зареєструвати 2 колісних трактори об'ємом двигуна 4500 куб. см кожний, один з терміном експлуатації – 5 років, інший – 10 років. **Визначити суму збору за першу реєстрацію транспортного засобу**, яку має заплатити дане підприємство (ставка податку – 2,5 грн. за 100 куб. см.).

Задача 4:

Розрахувати мінімальну суму податку на нерухоме майно, який повинен сплатити громадянин, який володіє двома квартирами площею 90 і 150 кв. м та двома дачними будинками площею 40 та 50 кв. м. Ставка податку 1 %. Мінімальна зарплата 1073 грн.

Задача 5:

Визначити сумарну вартість патентів, які повинен купити громадянин, який бажає продати протягом 5-8 числа місяця 200 кг картоплі вирощеної на присадибній ділянці на суму 500 грн. і протягом 15–20 числа місяця 500 кг цукру на суму 1500 грн. (Ставка збору за проведення торгівельної діяльності із придбанням короткотермінового торговельного патенту за один день становить 0,02 мінімальної зарплати, встановленої на 1 січня календарного року (1073 грн.).



Збір за першу реєстрацію транспортного засобу стягується шляхом множення об'єму двигуна (для колісних транспортних засобів), або потужності двигуна (для легкових автомобілів та суден обладнаних електродвигуном), або довжини суден (не обладнаних двигуном), або максимальної злітної маси (для вертольотів і літаків) на ставку збору.

При цьому, до ставок збору застосовуються такі коефіцієнти:

- для нових транспортних засобів – 1;
- для транспортних засобів (крім легкових автомобілів з електродвигуном та тракторів), які використовувалися до 8 років – 2,
- для суден, літаків та вертольотів, які використовувалися понад 8 років – 3.
- для мотоциклів, легкових і вантажних автомобілів (крім легкових автомобілів з електродвигуном), які експлуатувалися понад 8 років – 40.

Від сплати збору звільняються легкові автомобілі для інвалідів з об'ємом циліндрів двигуна до 1500 куб. см, придбані за кошти державного або місцевого бюджетів, ТЗ будинків-інтернатів для громадян похилого віку та інвалідів, дитячих будинків-інтернатів, пансіонатів для ветеранів війни і праці, реабілітаційних установ для інвалідів та дітей інвалідів, що фінансуються з державного та місцевого бюджетів. Не є об'єктом сплати збору автомобілі швидкої медичної допомоги; причепа, напівпричепа, мопеди та велосипеди.

Платниками податку на нерухоме майно є фізичні та юридичні особи, які є власниками житлової нерухомості.

Не є об'єктом оподаткування цим податком:

- житлова нерухомість, що перебуває у власності держави або територіальних громад;
- житлова нерухомість, яка розташована в зоні відчуження або безумовного відселення;
- гуртожитки та будівлі дитячих будинків сімейного типу;
- садовий або дачний будинок, але не більше одного на одного платника податку;
- житлова нерухомість, яка належить багатодітним сім'ям та прийомним сім'ям, у яких виховується 3 і більше дітей, але не більше одного об'єкта на сім'ю;

База оподаткування нерухомості, що перебуває у власності фізичної особи зменшується:

- для квартир – на 120 кв. м, а для житлового будинку – на 250 кв. м.



Ставки податку встановлюються сільською, селищною або міською радою в таких розмірах за 1 кв. м:

- для квартир житловою площею не більше 240 кв. м та житлових будинків житловою площею не більше 500 кв. м – не більше 1 % мінімальної зарплати на 1 січня звітного року;
- більше 240 та 500 кв. м відповідно – не більше 2,7 %.

Податковим періодом є рік.

Платниками збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності є юридичні особи та фізичні особи-підприємці, які отримують патенти та проводять такі види діяльності:

- торгівельну діяльність у пунктах продажу товарів;
- діяльність з надання платних послуг за переліком визначеним Кабінетом Міністрів України;
- торгівельну діяльність у пунктах продажу валюти;
- діяльність у сфері розваг, крім проведення державних грошових лотерей.

Не є платниками збору підприємці, які реалізують продукцію, отриману на підсобному господарстві.

Ставки збору за звичайний торговий патент залежать від функціонального призначення населеного пункту, переліку товарів, якими здійснюється торгівля або послуг, що надаються.

Ставки збору за пільговий торговельний патент - 0,05 МЗП на рік, а за короткотерміновий торговий патент, строк дії якого не перевищує 15 календарних днів – 0,02 МЗП за день.

Конкретний розмір збору встановлюють місцеві ради до бюджету яких зараховується цей збір. Торговий патент придбається для кожної торгової точки та повинен бути виставлений на видному місці. Дозволяється розміщувати нотаріально завірнену копію.

Торговий патент діє на території органу, який його видав, а патент виданий для пересувних торговельних засобів – на території України.

Тема 10. ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ І ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

1. Структура податкової служби та її функції.
2. Мета та функції податкового менеджменту.
3. Податкова робота.
4. Контрольна робота Державної податкової адміністрації (ДПА).



Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Створення податкової служби та структура ДПА України.
2. Структура податкової міліції України та її функції.
3. Об'єкт, суб'єкт та мета податкового менеджменту.
4. Функції податкового менеджменту.
5. Податкова робота.
6. Облік платників податків та реєстрація в ДПА фізичних осіб.
7. Контрольна робота ДПА.
8. Фінансові санкції до порушників податкового законодавства.

Задачі

Задача 1:

Зобов'язання підприємства з ПДВ 18 тис. грн. Цю суму підприємство сплатило 3-ма рівними частинами: на 10, 20 та 30 день після граничного терміну здачі декларації. Облікова ставка НБУ – 8 %. **Визначити** розмір пені, яку повинно сплатити підприємство (ставка пені 120 % облікової ставки).

Задача 2:

Підприємство затримало сплату узгодженого податкового платежу в розмірі 30 тис. грн. на 40 днів. Облікова ставка НБУ – 9 %. **Визначити** розмір пені, яку повинно сплатити підприємство (ставка пені 120 % облікової ставки).

Задача 3:

Підприємство затримало сплату узгодженого податкового платежу в розмірі 40 тис. грн. на 45 днів. Облікова ставка НБУ – 10,5 %. **Визначити** розмір пені, яку повинно сплатити підприємство (ставка пені 120 % облікової ставки).

Задача 4:

ДПІ виявила у січні заниження платником податкового зобов'язання з ПДВ на суму 20 тис. грн. (податкове повідомлення-рішення платник отримав 20 січня, заборгованість і штрафні санкції погашені платником 15 лютого), а у липні заниження податкового зобов'язання з податку на прибуток на 40 тис. грн. (податкове повідомлення-рішення платник отримав 25 жовтня, заборгованість і штрафні санкції погашені 20 грудня). **Визначити** суму штрафних санкцій та пені, яку повинна сплатити платник.



Задача 5:

Підприємство самостійно виявило у січні недоплату податку на прибуток підприємств на суму 25 тис. грн., яку через 10 днів, подавши уточнюючий розрахунок, сплатило разом з штрафом. Через місяць підприємство виявило недоплату ПДВ на суму 20 тис. грн., яку включило в декларацію поточного місяця разом з штрафними санкціями. Податкові зобов'язання за місяць підприємством сплачено вчасно. **Визначити** суму штрафних санкцій та пені, яку повинна сплатити платник.

Методичні вказівки:

Розмір пені (P) за порушення підприємством узгодженого терміну платежу розраховується за формулою

$$P = 1,2 \cdot \frac{\text{Обл}}{100} \cdot \frac{\text{Дз}}{365} \cdot C, \text{ грн.}, \quad (10.1)$$

де коефіцієнт 1,2 або 120 % застосовується до облікової ставки НБУ;

Обл – облікова ставка НБУ, %;

Дз – кількість днів затримки платежу;

C – сума своєчасно не сплаченого платежу, грн.

При розрахунку пені необхідно знати, що підприємство повинно здати місячну декларацію не пізніше 20 дня після останнього дня звітного місяця; квартальну декларацію – не пізніше 40 дня після останнього дня звітного кварталу. Узгоджений платіж слід сплатити не пізніше 10 дня після граничного терміну здачі декларації.

При виявленні ДПП заниження платником податкового зобов'язання з ПДВ, або податку на прибуток підприємств йому нараховуються штрафні санкції в розмірі 25 % від донарахованої суми. Якщо протягом 1095 днів ДПП повторно зафіксує таке порушення у платника йому нараховуються штрафні санкції в розмірі 50 % від донарахованої суми. Платник повинен погасити донараховану йому суму податкового зобов'язання та штрафні санкції протягом 10 днів після отримання податкового повідомлення рішення. Якщо в цей термін платник не погасить донараховані податкові зобов'язання та штраф йому нараховується пеня.

Тема 11. УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ

1. Причини, форми та способи ухилення від сплати податків.
2. Міжнародні податкові відносини.
3. Процедура перекладання податків.
4. Проблема подвійного оподаткування іноземних доходів в Україні.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Причини та способи ухилення від сплати податків.
2. Законні способи ухилення від сплати податків.
3. Податкові пільги.
4. Незаконні способи ухилення від сплати податків.
5. Методи зарахування податків сплачених у іноземних країнах.
6. Перекладання податків.
7. Вплив еластичного та нееластичного попиту, співвідношення між попитом і пропозицією на перекладання податків.
8. Подвійне оподаткування.

Задачі

Задача 1:

Українське підприємство сплатило в Іспанії з прибутку в розмірі 100 тис. дол. податок на прибуток за ставкою 30 %. В Україні ставка податку на прибуток – 25 %. Яку загальну суму податку на прибуток в іноземній країні та в Україні повинен сплатити платник, якщо підприємство отримає податковий кредит на податок сплачений в іноземній країні. Курс 1 дол. - 8 грн.

Задача 2:

Підприємство отримало прибуток в іноземній країні в сумі 10 тис. дол., з якого там же заплатило 2,5 тис. дол. податку. Визначити розмір податку на прибуток який підприємство повинно сплатити у власній країні при ставці 30 % і зарахуванні йому податку сплаченого в іншій країні через податковий залік. Курс долара – 8 грн.

Задача 3:

Підприємство отримало прибуток в іноземній країні в сумі 10 тис. дол., з якого там же заплатило 3 тис. дол. податку. Визначити розмір податку на прибуток який підприємство повинно сплатити у власній країні при ставці 25 % і зарахуванні йому податку сплаченого в іншій країні через податковий кредит. Курс долара – 8 грн.



Задача 4;

Підприємство отримало прибуток в іноземній країні в сумі 10 тис. дол., з якого там же заплатило 2,5 тис. дол. податку. Визначити розмір податку на прибуток який підприємство повинно сплатити у власній країні при ставці 30 % і зарахуванні йому податку сплаченого в іншій країні через податковий кредит. Курс долара – 8 грн.

Задача 5:

Підприємство отримало прибуток в іноземній країні в сумі 10 тис. дол., з якого там же заплатило 3 тис. дол. податку. Визначити розмір податку на прибуток який підприємство повинно сплатити у власній країні при ставці 25 % і зарахуванні йому податку сплаченого в іншій країні через податковий залік. Курс долара – 8 грн.

Методичні вказівки:

Податки сплачені підприємствами в іноземній країні можуть їм зараховуватися у вигляді податкового кредиту, або податкового заліку у власній країні. Можуть також бути випадки, коли в країні резидента платник повністю звільняється від оподаткування доходів отриманих в інших країнах, або йому не надається ніякої пільги.

У випадку зарахування підприємству податку сплаченого у іноземній через *податковий кредит* суму податку, яку підприємство повинно сплатити у власній країні ($P_{вк}$) розраховують за формулою

$$P_{вк} = K \cdot P \cdot \left(\frac{C_{тв}}{100} - \frac{C_{ті}}{100} \right), \text{ грн.}, \quad (11.1)$$

де K курс гривні до іноземної валюти;

P – прибуток отриманий в іншій країні, в іноземній валюті;

$C_{тв}$ – ставка податку на прибуток у власній країні, %;

$C_{ті}$ – ставка податку на прибуток в іноземній країні, %.

Однак, якщо сума розрахована за формулою 11.1 буде від'ємною то підприємству буде зараховано тільки суму яку воно б мало сплатити за ставкою власної країни.

У випадку зарахування підприємству податку сплаченого у іноземній через *податковий залік* суму податку, яку підприємство повинно сплатити у власній країні ($P_{вз}$) розраховують за формулою



$$P_{вз} = K \cdot \left(P - P \frac{C_{mi}}{100} \right) \cdot \frac{C_{тв}}{100}, \text{ грн.} \quad (11.2)$$

Тема 12. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Недоліки податкової системи та їх вплив на розвиток економіки.
2. Податкова політика як елемент державного регулювання економіки.
3. Напрями удосконалення податкової політики України.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Завдання та недоліки податкової політики України.
2. Методи державного регулювання економіки.
3. Державне регулювання економіки через оподаткування.
4. Функції податкової системи.
5. Типи податкової політики в світі.
6. Податкове навантаження в Україні.
7. Напрями удосконалення податкової політики України.

Методичні вказівки:

В процесі підготовки до практичних занять **студентам** необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Напрями оптимізації перерозподілу одержаного прибутку між Державним бюджетом та юридичними і фізичними особами. Необхідно оцінити позитивні і негативні сторони збільшення податкового навантаження для держави та платників податків.

2. Яким чином держава через зміну податкового законодавства може впливати на мотивування підприємств і працівників до ефективної праці та стимулювання економічного розвитку окремих галузей, регіонів та національного господарства в цілому.

3. Який тип державної податкової політики найбільш повно відповідає нинішньому етапу розвитку національного господарства і як вона може змінювати в майбутньому.

4. Які цілі повинні бути досягнуті при реалізації податкової політики.

5. Напрями удосконалення податкової політики для того щоб вона з розумінням сприймалася платниками податків.